Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0224

Pogoršavanje položaja političkih zatvorenika u Bjelarusu, posebno slučaj Aljaksandre Pulinovič

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. lipnja 2026. o pogoršanju situacije političkih zatvorenika u Bjelarusu, posebno o slučaju Aljaksandre Pulinovič (2026/2766(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Bjelarusu,

– uzimajući u obzir članak 150. stavak 5. i članak 136. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da je u siječnju 2024. 16-godišnja Aljaksandra Pulinovič pritvorena u predmetu „Crni slavuji” koji se odnosio na grafite protivljenja ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu, da je smještena u zatvorsku ćeliju i da joj je uskraćena obrana i roditeljska potpora; budući da je u postupku s kojeg je javnost bila isključena osuđena na više od 10 godina zatvora te je potom uvrštena na „popis terorista”;

B. budući da predmet Pulinovič ilustrira kako bjeloruske vlasti iz političkih razloga primjenjuju zakonodavstvo za borbu protiv terorizma radi kriminalizacije mladih;

C. budući da Lukašenkov režim sustavno vrši represiju nad političkim protivnicima, borcima za ljudska prava, novinarima, sindikalistima, studentima, nacionalnim manjinama i građanima koji ostvaruju svoje temeljne slobode; budući da su 853 politička zatvorenika još uvijek proizvoljno pritvorena u neljudskim uvjetima;

D. budući da slučajevi Dzianisa Ivašina, Pavela Belavusa, Ihara Alineviča, Volhe Majorave, Alene Lazarčik, Aljaksandra Franckeviča, Viktara Snehura, Eduarda Babarike, Mikalaja Autukhoviča, Uladzimira Hundara, Irine Melkher, članova obitelji Rezanovič i Karsakou, Scjapana Latupaua, Vaclava Areške i mnogi drugi ukazuju na ozbiljno pogoršanje zdravlja i razorne posljedice neljudskih uvjeta pritvora, produljenu izolaciju i uskraćivanje odgovarajuće zdravstvene skrbi;

E. budući da se članak 411. bjeloruskog Kaznenog zakona sustavno koristi protiv političkih zatvorenika kako bi se proizvoljno produljilo njihovo zatvaranje na temelju izmišljenih stegovnih povreda, čime je stvoren mehanizam prisile i pritvaranja na neodređeno vrijeme; budući da je od 2020. na temelju te odredbe osuđeno više od 80 političkih zatvorenika, od kojih neki i u više navrata; budući da se članak 411. koristi kako bi se pritvorenike izložilo ucjeni, prisililo da traže pomilovanja od režima, sudjeluju u propagandnim aktivnostima ili surađuju s vlastima te je postao instrument psihološkog mučenja i političke represije;

1. zahtijeva trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu Pulinovič i svih političkih zatvorenika, njihovu punu rehabilitaciju te cjelovitu ponovnu uspostavu njihovih prava; ponovno ističe svoju nepokolebljivu solidarnost sa svim političkim zatvorenicima i njihovim obiteljima;

2. potiče vlasti da stanu na kraj svim oblicima zlostavljanja političkih zatvorenika, pritvora u izolaciji, uskraćivanja zdravstvene skrbi i pristupa odvjetnicima i obitelji te prisilnog rada te da istraže smrtne slučajeve u pritvoru i optužbe za mučenje;

3. oštro osuđuje politički motiviran progon bjeloruskih državljana, a osobito zatvaranje maloljetnika kao što je Pulinovič; osuđuje zlouporabu zakonodavstva o borbi protiv terorizma i ekstremizma kako bi se kriminaliziralo proturatno izražavanje, neslaganje mladih i solidarnost s Ukrajinom te suzbilo mirno neslaganje, uključujući podizanje ozbiljnih optužnica protiv mladih ne bi li ih se zastrašilo; poziva na ukidanje popisa terorista i ekstremista; urgira bjeloruske vlasti da se pridržavaju Konvencije UN-a o pravima djeteta;

4. osuđuje sustavnu zlouporabu članka 411. Kaznenog zakona Bjelarusa kao alata za politički progon i proizvoljno produljenje kazni; poziva na njegovo hitno stavljanje izvan snage; zahtijeva puštanje na slobodu i potpunu pravnu rehabilitaciju svih osoba osuđenih na temelju te odredbe; izražava duboku zabrinutost zbog otprilike 50 političkih zatvorenika koji su i dalje zatvoreni na temelju članka 411. i čiji su životi i zdravlje ozbiljno ugroženi zbog produljenog pritvora, zatvaranja u samicu i drugih oblika nečovječnog i ponižavajućeg postupanja;

5. prepoznaje napore SAD-a da osigura puštanje na slobodu političkih zatvorenika; ističe, međutim, da su puštanja zatvorenika na slobodu motivirana zabrinutošću režima za gospodarski opstanak i da nisu popraćena političkim promjenama ili reformom koja bi opravdala normalizaciju odnosa; ustraje u tome da su oslobađanje svih političkih zatvorenika i okončanje represije i dalje preduvjeti za politički dijalog i gospodarsku suradnju; zahtijeva okončanje prisilne deportacije puštenih političkih zatvorenika i represije nad njihovom rodbinom;

6. potiče EU, njegove države članice i međunarodne partnere da pojačaju napore kako bi se osiguralo oslobađanje svih političkih zatvorenika, uključujući pozivanje veleposlanika režima da utvrde stanje i lokaciju zatvorenika i pritom prate predmete političkih zatvorenika te da odobre humanitarne vize i da osiguraju rehabilitaciju te praktičnu i financijsku potporu;

7. poziva Vijeće da proširi, ojača i strogo provodi ciljane sankcije protiv svih osoba i subjekata odgovornih za politički motivirane progone, represiju i mučenje;

8. poziva EU i njegove države članice da podrže dokumentiranje zločina koje je počinio Lukašenkov režim, među ostalim na razini UN-a, te da u okviru međunarodnih mehanizama promiču utvrđivanje odgovornosti, uključujući litavsko upućivanje slučaja Međunarodnom kaznenom sudu i istrage te nacionalne postupke koji se temelje na izvanteritorijalnoj i univerzalnoj nadležnosti;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, Uredu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava i *de facto* vlastima Republike Bjelarusa.